

Megint ugyanazok!

VISSZHANG - LXIV. évfolyam, 21. szám, 2020. május 22.

Schmidt Mária felágaskodott és megpróbált beleharapni ifj. Rajk László bokájába. (Kösz, Eörsi István!) Sikertelenül! A kurzustörténész Rajkot gyalázó írása a szerző *Látószög* című blogján jelent meg, a könyvrecenzióknak álcázott rágalomáriában hemzsegek a hazugságok, vádaskodások, inszINUÁCIÓK. A vádirat elkészítésére valószínűleg az adott okot, hogy – amint arról az *Élet és Irodalom* közönsége is értesült – Schmidt, a kormány emlékezetpolitikai udvari hoppmestere, néhány héttel Rajk szeptemberi halála után értesítette özvegyét, Rajk Juditot, hogy elhunyt férjének, mint a rendszerváltás egyik emblemikus alakjának, „aki nélkül világunkban elvesztek volna a szabadság, igazságosság, és áldozat fogalmait értelmezhetővé tevő értékek”, a kormány egy arcképét ábrázoló bélyeg kiadásával kíván emléket állítani. Rajk Judit azonban nem járult hozzá a bélyeg megjelenéséhez ([Az emlékbélyegtől a megbélyegzésig](#), *ÉS*, 2020/18., ápr. 30.). Gondolom, ezzel váltotta ki Schmidt éktelen haragját, és ezért született meg a gyűlölettől izzó, hazugságokban tocsogó „recenzió”.

Rajk Judithoz hasonlóan én is méltatlannak tartanám férje emlékéhez, ha vitába szállnék az írás ifj. Rajk Lászlóra vonatkozó hazugságaival, hiszen minden tisztességes ember tudja, hogy Rajk László becsületes, bátor, autonóm, egyenes beszédű ember volt, akitől semmi nem állt távolabb, mint a gyűlölködés, a hazugság és a vádaskodás. Meg vagyok győződve arról, hogy becsületes emberek körében nem szorul védelemre.

Van azonban az írásnak egy vonulata, amit nem kívánok szó nélkül hagyni. Schmidt Mária visszatérően Rajk szüleit emlegeti mint bűnösöket, ám szögezzük le, hogy Rajk Júlia soha semmilyen, akár büntetőjogilag, akár erkölcsileg felróható politikai bűnt nem követett el, és aki ennek ellenkezőjét állítja, az egy feddhetetlen, magas erkölcsiséget képviselő, bátor és nagyszerű asszony emlékét gyalázza. Rajk Júlia, akinek különösen kegyetlen sors jutott, a védtelenek, kiszolgáltatottak, kisémmizettek oldalán állt, értük harcolt, élete végéig másfél szobás budai lakásban élt könyvtárosi fizetéséből, soha semmiféle privilégiumra nem tartott igényt, ami egy hatalmas vagyonra szert tett, majd ezt politikai kapcsolatai révén tovább gyarapító üzletasszony számára nyilvánvalóan érthetetlen. Amiképpen az is, hogy Júlia kapcsolati tőkéjét, amely a Rákosi- és Kádár-rendszer nomenklatúrájának férje meggyilkolása, gyermeke elrablása és a snagovi száműzetés miatti lelkiismeret-furdalásukból táplálkozott, az elnyomás ellen harcot hirdető bátor ellenzékiek segítésére használta.

Ifj. Rajk Lászlóval ellentétben édesapja, akit egyébként nem ismert, kétségkívül számos bűnt követett el az emberi jogok, a demokrácia és az emberi tisztesség ellen. De Schmidt Mária állításával szemben nem volt gyilkos, és végképp nem tömeggyilkos! Ahogy Donáth Ferenc sem! (Ő, gondolom, azért került célkeresztbe, mert unokája a fiatal generáció egyik legtehetségesebb, legsikeresebb politikusa.) Ilyen súlyos vádakkal felelősen gondolkodó ember a hétköznapi életben sem dobálózik, ha pedig egy állítólagos történész hamisan állítja ezt valakiről – a szakma szégyene. Rajkot soha senki nem vádolta gyilkossággal, sőt tömeggyilkossággal, mert nem követett el ilyet, miközben kétségkívül súlyos felelősség terheli a negyvenes évek második felének törvénytelenégeiért.

Rajk László 1946 és 1948 között belügyminiszterként az egyik legfontosabb szereplője volt a Rákosi-rendszer törvénytörő hatalomátvételének és kegyetlen működésének. Legsúlyosabb bűnei között a kommunista hatalomátvételt előkészítő kékcédulás választások megszervezését és a minisztersége idején kezdődő koncepciós perek tartja számon a történelem. És nincs olyan demokrata, aki azt gondolná, hogy a választási csalások megszervezése vagy ártatlan emberek politikai megfontolások

alapján történő megvádolása, bíróság elé állítása és elítélése ne lenne bűn a demokrácia és az emberi jogok ellen.

De a Rajknak felrótt kékcédulás választás módszereiben nem hasonlít-e kísértetiesen az Orbán-rendszer által levezényelt választásokhoz? Hiszen hogyan is csalták el a sztálinista magyar vezetők az 1948-as választásokat? A választási törvény átírásával, a tömegkommunikáció megszállásával, szavazók szállításával, hamis szavazólapok leadásával, a választók egy részének kizárásával, félelemkeltéssel, zsarolással és a csalásban részt vevők büntetlenségével. És hogyan csalták el a 2014-es és 2018-as választásokat a jelenlegi kormánypártok? A választási törvény átírásával, a média megszállásával, a szavazásra jogosultak egy részének a szavazásban való korlátozásával, szavazók szállításával, félelemkeltéssel, zsarolással és a csalók jutalmazásával. Mindezt persze a XXI. század technikai vívmányainak köszönhetően sokkal korszerűbben és kifinomultabban szervezve, mint ahogyan a sztálinisták 1947-ben tették.

Mint ismeretes, a Rákosi Mátyás vezette MKP a választások előtti hónapokban Rajk László közreműködésével átírta a választási törvényt, hogy a pálya minden szempontból az MKP felé lejtson. A Fidesz-kormány nem hónapok óta, hanem egy évtizede farigcsálja a választási törvényt aszerint, hogy politikai érdekei éppen milyen változtatást igényelnek. A választói körzetek – esetenként teljesen abszurd – átrajzolása, az egyfordulós választási rendszer, a teljesen abszurd győzteskompenzáció, a határon túli magyar kisebbségeknek adott szavazati jog, a nemzetiségi szavazatokkal való manipulálás lehetősége, a kampánycsend eltörlése, a választási reklámokra vonatkozó szabályok átírása és a kamupártok támogatása, mind-mind 2010 után kerültek a törvénybe, és egytől egyig olyan változtatások, amelyek egyértelműen a kormánypártok érdekeit szolgálják.

Bár az 1947-es választások idején elvileg még sokszínű sajtó működött az országban, de már létezett a lapengedélyezés és a cenzúra intézménye, és a sztálinisták – a szovjet befolyás segítségével – egymás után takarították el az útból a velük szemben kritikus orgánumokat. 1946 és 49 között részben adminisztratív, részben gazdasági eszközökkel teljesen elszorvasztották az ellenzéki orgánumokat, és 1949-ben az MKP már monopolhelyzetben volt a tömegtájékoztatásban. A Fidesz-kormány a sokkal differenciáltabb médiapiacot 10 éve sanyargatja ugyancsak adminisztratív és gazdasági eszközökkel, ennek következményeként ma már a közéleti-politikai orgánumok több mint 80 százalékát tartja közvetlenül vagy közvetve befolyása alatt. Ilyen mértékű médiapiaci befolyásért azonban 1947-ben még a kommunista párt is megnyalta volna szája szélét.

A kommunista párt attól sem riadt vissza, hogy azon szavazópolgárok jelentős részét, akik nem őket támogatták, törvényi úton megfoszta szavazati jogától. Ezt úgy érték el, hogy egyrészt a fasisztának minősített pártok tagjai nem vehették részt a választáson, és emiatt a választásra jogosultak száma 10 százalékkal csökkent, majd a Belügyminisztérium tovább ritkította a választók körét, amikor a választói jegyzékből szándékosan kihagytak majdnem félmillió, „jobboldali érzelműnek” nyilvánított állampolgárt. Napjainkban az állampolgárok megfosztása szavazati joguktól rafináltabban történik. Miközben a határokon túl élő, állandó magyarországi lakcímmel nem rendelkező magyar állampolgárok elektronikus úton is leadhatják szavazatukat, mivel ők 90 százalékban a kormánypártokat támogatják, az elmúlt években külföldre távozott magyarok, akiknek többsége vélhetően nem a kormánypártokra adná voksát, nem élhetnek ugyanezzel a lehetőséggel. Ők csak személyesen adhatják le szavazatukat a külképviseleteken, ami a többség számára megoldhatatlan nehézségekbe ütközik. És ez a manőver alaposan megnyirbálja az ellenzéki pártok támogatóinak sorait.

1947-ben a kékcédulás választásokkor a kommunista aktivisták gépkocsin, teherautón és kerékpáron szállították híveiket körzetről körzetre, hogy minél több helyen leszavazhassanak pártjukra. A kutatók szerint az MKP ezzel összesen 60–120 000 „kékcédulás” szavazatot nyerhetett. Mostanság a szavazók szállítása és a láncszavazás mellett bevett módszer az ukrán állampolgárok magyarországi lakcímre történő szervezett bejelentése is. 2018-ban számos tényfeltáró riport mutatta be, hogy a magyar-ukrán

határ mentén egyes települések lélekszáma az elmúlt években két-háromszorosára nőtt, és volt olyan egyszobás lakatlan ház, ahová 50-60 ukrán állampolgár volt bejelentve. Sőt még a krematórium címén is volt bejelentett ukrán állampolgár. Nyomon követhettük, hogy helyi kormánypárti aktivisták hogyan szervezik, szállítják és fizetik ki a külföldi állampolgárokat a leadott szavazatokért. És hogyan büntetik – közmunka- és segély megvonással – azokat a helyi lakosokat, akik nem hajlandók ebben részt venni. Hogy a mai kormánypártoknak hány szavazatot hoztak ezek a változatos módszerekkel végrehajtott választási csalások, arra vonatkozóan még becslések sincsenek, de talán nem járunk messze az igazságtól, ha feltételezzük, hogy voltak annyira sikeresek, mint az MKP 1947-ben.

A lebukott csalóknak pedig mostanában nemcsak hogy nem kell felelniük tettükért – ellentétben az 1947-ben történelemmel –, hanem a kormánypártok által elfogadott választási törvény busásan jutalmazza is őket. Azok ugyanis, akik a választások előtt pártot hoztak létre, kifejezetten a választók megtévesztése és az ellenzéki erők leszalámizása céljából, több százmillió forintos állami támogatást kaptak, amellyel többnyire nem számoltak el szabályosan, s ennek nem voltak visszatartó erejű jogkövetkezményei. Az adófizetők milliárdjai bánják azt, hogy a rendszer nemhogy büntetné, hanem kifejezetten jutalmazza a választási csalást.

Ami pedig a koncepciók bünyői eljárásokat illeti, nos, ilyenekből is jócskán akadt az elmúlt évtizedben. Idézzük fel, hogy a 2010 után elindított perek hány vádlottja állította utóbb, hogy a nyomozás során nyomást gyakoroltak rá annak érdekében, hogy tegyen terhelő vallomást az előző kormány tagjaira, elsősorban a miniszterelnök Gyurcsány Ferencre, és ígértek ennek fejében szabad elvonulást vagy enyhébb büntetést. Emlékezzünk a Gyurcsány-kormány titokminisztere, Szilvássy György ellen indított számtalan ügyészégi nyomozásra és bírósági perre, amelyek mindegyike felmentéssel végződött. Ezek közül a hatalmas port vert kémperben *három egymástól független bírói tanács hozott ítéletet. Mindhárom, most már jogerős ítélet azt állapította meg, hogy az ügyészség vádjai megalapozatlanok voltak, és a vádlottakat bűncselekmény hiányában felmentette.* Vagy a Honvédelmi Minisztérium vezetői ellen folyó ún. katonaperre, több magas beosztású katonai vezető meghurcolására, megvádolására, majd a bíróság jogerős felmentő ítéletére. De a talán legnagyobb visszhangot keltő BKV-per során is több vádlott állította, hogy lelki és fizikai eszközökkel próbáltak – az előző kormány tagjaira tett – hamis tanúvallomást kicsikarni tőlük, hol sikerrel, hol nem. Azt pedig már csak az utókor fogja megtudni, hogy a nyilvánvalóan politikai indíttatású Sukoró-ügyben, a Czeglédy Csaba elleni vádemelésben és a többi, általában felmentő ítélettel végződő büntetőeljárásban mekkora szerepe volt a politikai koncepciók elemnek.

Schmidt Mária id. Rajk László számlájára írja azt is, hogy rémuralmuk miatt több százezer magyar menekült el az országból. Azt ugyan nem tudom, hogy az 1949-ben kivégzett Rajk mennyiben járult hozzá az 56-os forradalom leverését követő menekülési hullámhoz, korábban ugyanis ebből az országból senki nem tudott elmenni. Azt viszont tudom, hogy a napokban éppen 100 ezer magyar állampolgár folyamodott letelepedési engedélyért az Egyesült Királyságban, összesen pedig, a legóvatosabb becslések szerint is legalább 500 ezer magyar hagyta el az országot az utóbbi tíz évben. Ha feltételezzük, hogy közülük csak minden második kivándorló döntésében játszottak szerepet politikai szempontok is, ez akkor is több, mint ahányan a forradalom után elmenekültek az országból.

És bár nem szeretnék elmerülni Schmidtnek a Demokratikus Ellenzékről tett hazug, sunyi, rosszindulatú és minden alapot nélkülöző vádaskodásában, azt azonban tisztán kell látni, hogy a Kádár-korszak ellenzéke lejáratásának legfontosabb célja, hogy felmentést adjon mindazok számára, akik a diktatúra idején jobb esetben lapítottak, rosszabb esetben látványosan együttműködtek az elnyomó rendszerrel. Hiszen ha sikerül elhíttetni, hogy a pártállam ellenzékének tagjai valójában a rendszer dédelgetett kedvencei voltak, akkor joggal könyvelhetik el magukban a diktatúra kiszolgálói, hogy ezekhez a „komcsi gyerekekhez” képest még ők is hősök voltak. Márpedig az Orbán-rendszer – az Orbán-hívő fanatikusokon túl – ugyanebből a mentalitásból építkezik: az elvtelen karrieristák, a megalkuvók, az egyéni érdekkijárást előnyben részesítők köréből rekrutálódik a diktatúra újjáépítésének támogatói bázisa.

Nemcsak jóvátehetetlenül igazságtalannak, hanem erkölcsileg is romboló hatásúnak gondolom, hogy a magyarországi sztálinizmus által elkövetett bűnökért az elkövetőknek soha nem kellett nyilvánosan felelősséget vállalniuk, nem állították őket bíróság elé, és nem nyerték el méltó büntetésüket emberek ezreinek meghurcolásáért, sokak meggyilkolásáért és a magyar demokrácia fiatal hajtásainak földbe tiprásáért. És éppen ennyire igazságtalannak és erkölcsileg rombolónak tartanám, ha a mai kormánypártok vezetőinek nem kellene egyszer felelősséget vállalniuk a demokrácia lerombolásáért, az általuk elkövetett gazdasági visszaélésekért és ezek sorsának tönkretételéért.